

NUMMER 9

Dæmonens undergang og frelse

22. februar 2022 af [Kristian Bang Larsen](#)

DAREDEVIL: GENFØDT

999999

Tekst: Frank Miller
Tegninger : David Mazzucchelli
Farver : Christie Scheele
Oversætter: Henrik List
Forlag: [Fahrenheit/Faraos](#)
Cigarer
Form: 224 sider i farver, hardcover
Vejl. pris: 248 kroner
Udgivelsesår: 2021
Udgivelsesland: Danmark

stadig i dag er definerende for, hvordan superhelteserier, tegnede, og på film og tv, ser ud, og hvilke historier der fortælles i dem.

Frank Miller og David Mazzucchellis nyklassiker *Daredevil: Genfødt* er et forrygende superhelteepos, der trækker tungt på katolsk arvegods. Mesteren Miller er i sin karrieres zenit og lærlingen Mazzucchellis udvikling er imponerende.

Her er to påstande: 1) Ingen tegneserieskaber var *hottere* end Frank Miller i årene 1986-1987. 2) Ingen var bedre.

Over en kompakt periode på ca. to år skaber han, inden for den amerikanske superheltegenres snævre rum, en række af tegneseriens uomgængelige klassikere. Og udvider med de værker rummet betydeligt, og på en måde, der

Frank Millers genredefinerende superhelteserier fra 1986-1987 – i samarbejde med bl.a. David Mazzucchelli og Bill Sienkiewicz.

Det er den voksne superheltefortællings store gennembrud (sammen med Alan Moore og Davids Gibbons samtidige Watchmen), og serierne om de farverige kostumeklædte helte får tilført en ny kompleksitet, brutal, realistisk vold, amokløbende visuel egensindighed, psykologisk troværdighed og syrlig satire. På én gang.

Det var vildt.

Han gjorde det ikke alene. *Nattens Ridder vender tilbage/Dark Knight Returns* (1986) skrev og tegnede han selv og står således tydeligst som autoren Millers værk. Men Klaus Jansons rentegning og Lynn Varleys farvelægning er essentiel for seriens udtryk. I de to enkeltstående historier fra Daredevil-universet *I krig og kærlighed .../Love & War* (1986) og *Elektra: Assassin* (1986/1987) er det Bill Sienkiewicz, der tegner, maler og klippe-klistrer løs til Millers manus, og i Batman-oprindelseshistorien *Year One* (1987) og Daredevil-run'et *Genfødt/Born Again* (1986), er det den anderledes stramme David Mazzucchelli, der tegner.

Det er den sidste, *Genfødt*, som det (mest) skal handle om her. Historien er netop udkommet på dansk for første gang samlet (den udkom som fire enkelthæfter i Danmark i 1988, dengang Daredevil havde det gode danske navn *Dæmonen*), som en del af forlagene Fahrenheit/Faraos Cigarers Marvelsatsning.

Undergang og frelse

Men inden da, mere baggrund.

I dag forbindes Frank Miller nok mest med DC's Batman-figur, men Marvels Daredevil er en lige så vigtig en serie i hans oeuvre. Han fik sin første faste tegnertjans på den skrantende serie om den blinde superhelt i 1979, og fra starten af 1981 tog han også

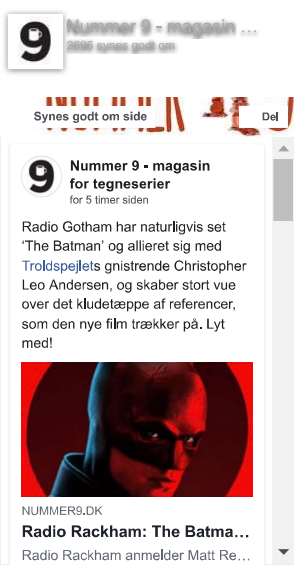
SØG

Søg

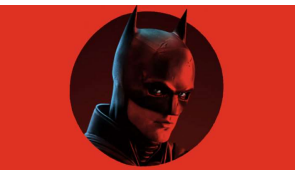
NYESTE KOMMENTARER

- Jesper til [Den største Asterix](#)
- Jørgen Høgh til [Den største Asterix](#)
- Jørgen Høgh til [Interview: Fra Diddl til body horror](#)
- Jørgen Høgh til [Den største Asterix](#)
- Morten Tjalve til [Samtidens euraber](#)

FIND OS PÅ FACEBOOK

SENESTE INDLÆG

Radio Rackham: The Batman

7. marts 2022 0

Samtidens euraber
 6. marts 2022 1

Under-Danmark præsenterer: Forbudt for børn under 15!!!
 4. marts 2022 4

Nyt gammelt
 3. marts 2022 0

Peacemaker og en masse andet skønt
 2. marts 2022 3

krimier tilførte han Daredevil en dosis mørk realisme. Da Miller forlod serien i 1983 var den Marvels bedst sælgende.

David Mazzucchelli overtog tegnerarbejdet på Daredevil et års tid senere og gjorde det med en stil, der var tydeligt inspireret af Frank Miller. Han havde tegnet serien i ca. halvandet år, da Miller igen blev tilknyttet for at skrive *Genfødt*, der kørte over syv numre. Efter det stoppede de begge på Daredevil, og året efter lavede de *Batman: Year One* sammen. Siden da har David Mazzucchelli aldrig lavet en superhelteserie.

Okay.

Historien i *Genfødt* er som følger:

Matt Murdoch mistede som barn synet, men fik forøget alle sine andre kræfter. Nu er han advokat om dagen og New York-superhelten Daredevil om natten. Men hans tidligere sekretær/kæreste, Karen Page, er blevet narkoluder og sælger hans hemmelige identitet for *junk*. Så nu ved Daredevils ærkefjende, den imponante gangsterboss Kingpin, at Matt Murdoch er Daredevil, og Kingpin benytter sig af muligheden til først at drive Murdoch ud i vanviddet og siden at søge at få ham dræbt.

Genfødt er historien om Matt Murdochs undergang og frelse, og lyder det bibelsk, er det ikke tilfældigt. *Genfødt* er rig på katolske referencer og ikonografi: der er adskillige helsidesbilleder, der mimer klassiske Kristus-motiver, og persongalleriet vækker ofte minder om bibelske figurer. Karen Page er på én gang Maria Magdalene og Judas, nonnen Maggie er tydeligt Jomfru Maria og Kingpin i underverdenen Djævelen selv. Om den skallesmækkende superhelt Daredevil fungerer særlig godt som vend-den-anden-kind-til Kristus-figur, kan jeg så stille mig tvivlende overfor. Men gør det noget? Det er en historie om fortabelse, pinsler og frelse, og der tilfører de kristne motiver schwung og en højspændt patos, der er typisk for Miller.

Kors for alle pengene, og Matt Murdoch som Kristus-figur.

Miller i mainstream-maskinen

Hvor de fleste af Millers serier fra 1986/87 kan læses som afsluttede værker, er *Genfødt* i højere grad en del af den løbende Daredevil-serie, hvor den udkom som nummer 227-233 i 1986. Således er der en del forudsætninger, der forventes kendt fra tidligere numre af serien, for at læsningen helt skal give mening. Eksempelvis Matt Murdochs skrantende forhold til kæresten Glorianna og hans allerede begyndende paranoia

Det gør, at jeg oplever, at serien i de første par kapitler har nogle udfordringer med tempo og timing: Matt Murdochs forvandling fra velfungerende superfyr til rablende paranoid hjemløs med vrangforestillinger går simpelthen for hurtigt til, at det føles helt troværdigt.

Og så er der en sær struktur med selve *Genfødt*-historien, der strengt taget fylder fem numre, og så en slags udvidet epilog på to numre, der vel får samlet enderne, men også forlader den kristen-katolske ikonografi.

I stedet introducerer Miller den psykopatiske supersoldat Nuke, der er et vrangbillede af både den amerikanske drøm og drømmens superhelterepræsentant Captian America (der også dukker op), og anslår således et helt nyt tema om den amerikanske drøm.

På mig opleves de to numre som de bedste i serien, både fordi undersøgelsen af de amerikanske idealer og perverteringen af dem, er et tema der tydeligvis ligger Miller

Men man mærker, at Miller (& Mazzucchelli) her indgår i den store Marvel-mainstream-maskine og ikke har den samme kontrol som i andre af sine hovedværker fra perioden. Der er andre rentegnere end Mazzucchelli inde over, og seriens faste farvelægger, Christie "Max" Scheele, bliver godt nok bedre, som serien skrider frem, men hun er ingen Richmond Lewis (der farvelagde *Year One*) eller Lynn Varley (der farvelagde *Dark Knight Returns*).

Hæsblæsende udvikling

Alligevel er *Daredevil: Genfødt* stadig en helt forrygende tegneserie. Jeg ved ikke, hvor ofte "superskurk lærer superhelts hemmelige identitet at kende"-historien havde været fortalt før, men Miller & Mazzucchelli fortæller den, så den hele tiden føles frisk og nærværende, fyldt med brutalt medrivende scener.

Miller er i disse år helt overlegent fed. Han nærmest trækker én i kraven gennem siderne, og hvor hans personer i senere værker bliver mere og mere stiliserede og arketyperiske, så skriver han i *Genfødt* stadig mennesker, der føles nuancerede og hele i al deres sårbarhed.

Her gør humanisten Mazzucchelli også sit, og farvelægger Christie Scheele er ikke den eneste, der vokser med opgaven: Mazzucchellis udvikling som tegner og fortæller i *Genfødt* er hæsblæsende. Fra begyndelsen er han kompetent og også mere end det, men han trækker i sin stil tydeligt på sine forbilleder og på genrens konventioner. Men efterhånden finder Mazzucchelli sig selv i et udtryk, der på én gang er mere stiliseret og realistisk end i datidens konventionelle superhelte-tegneserier. Løst og råt og varieret og vanvittigt præcist.

Se f.eks. her en af de første tegninger af Matt Murdochs kæreste/eks-kæreste Glorianna O'Brien: Køn og generisk, som kalkeret over en af de unge kvinder i et romanceblad.

Og så her, 150 sider senere: Et rigtigt levende menneske, med både karakter og vilje.

Men Millers beskrivelse af Glorianna i teksten ændrer sig også – hun går fra at være et kønt vedhæng, til at blive en selvstændig, kompetent kvinde. Det er tydeligt, at Mazzucchelli og Miller inspirerer hinanden, og *Genfødt* bliver bedre og bedre for hver side, for i mine øjne at kulminere i de to sidste kapitler, hvor særlig en ordløs voldscene i en fængselscelle gør et uudsletteligt indtryk og er fortalt helt vanvittigt godt.

Her må man nævne, at Mazzucchelli, der ofte omtales som en intellektuel tegneserieskaber, er blandt de allerbedste til at tegne actionsekvenser. Gennem brug af klipning og komposition, og med en evne til at tegne præcist udtryksfulde kroppe og ansigtsudtryk, formår han at tegne action, der er medrivende, skræmmende realistisk, og hvor det altid er glasklart, hvad der foregår.

Den Mazzucchelli, der tegner de første sider af *Genfødt*, er en talentfuld begynder. Ham, der tegner de sidste, er en mester, klar til at tegne det anderledes konsistente mesterværk *Batman Year One*.

Hverdagshelten

Vor helt, Daredevil, er for resten slet ikke til stede i førnævnte fængselsscene. *Genfødt* er en fortælling med flere spor og stemmer, herunder Matt Murdochs, Karen Pages, Kingpins og journalisten Ben Urichs.

Sidstnævnte gør det største indtryk. I en verden af overmenneskelige skurke og helte, har Miller for vane at bringe et perspektiv fra et "almindeligt" menneske, der med lige dele gru og ærefrygt betragter, hvad der foregår omkring ham. I Millers Batman-tegneserier er det ofte kommissær Gordon, og i Daredevil er det Ben Urich.

Det er et tema i *Genfødt*, at Kingpin igen og igen søger at ødelægge Matt Murdoch ved gennem fristelser og trusler at få gode mennesker – ekskæresten, vennen, journalisten, den ærlige politimand og den rehabiliterede forbryder – til at forråde ham.

Og ingen presses hårdere end Ben Urich. Tidligt får journalisten fært af, at det er Kingpin, der står bag en række falske anklager om korruption mod Matt Murdoch. Og da Urich begynder at grave i historien, bliver repressalierne fra Kingpin stadig voldsommere og mere gruopvækkende. Der er en scene... der er flere scener ... du må læse det selv.

Hvor man som læser aldrig rigtig er bange på Daredevils vegne, han er trods alt et supermenneske, er det anderledes med magre, midaldrende bebrillede Ben, det vakler gennem *Genfødt* med et ansigt, som bliver stadig mere blegt af angst.

Og når det gode sejrer til sidst, er det ikke kun resultatet af Daredevils evne til at uddele øretæver. I lige så høj grad skyldes det gode mennesker, der støtter hinanden og Matt Murdoch, og som vælger at gøre det rigtige, hvor svært det end måtte være.

(Det er for resten bemærkelsesværdigt, at hvor Miller i *Dark Night Returns* gør syrligt og satirisk nar ad tv-journalistikken, så udviser han i *Genfødt* en enorm respekt for den klassiske skrivende graverjournalist og for journalistikkens magt til at forandre verden ved at fortælle sandheden).

Must-have

Hvad mere er der at sige?

Daredevil: Genfødt er udkommet i hardcover, lidt større format end originalen, og ud over de syv oprindelige Daredevil-numre, der udgør historien, er også nummeret inden, en enkeltstående historie, som Mazzucchelli tegnede og Miller skrev sammen med Denny O'Neil, med. Det er et godt valg, der giver fin mening i sammenhængen og lidt mere forståelse for historien og figuren, inden man går i gang med *Genfødt*.

Henrik Lists oversættelse synes en smule hakkende i starten, men efterhånden kommer der et fint flow i fordanskningen. Der er dog stadig irriterende mislyde. Eksempelvis er titlerne på de fem første kapitler katolske begreber, og derfor bør kapitlet "Saved" jo ikke som i oversættelsen hedde "Reddet", men derimod "Frelst". Og hvorfor skal en alkoholiker omtales som "Bordeaux Børge" af en amerikaner i New York?

Men det er anmelderen, der er pernittengrynet. Holder du af Miller i storhedstiden er *Daredevil: Genfødt* en must-have. Stil den på reolen mellem Millers oprindelige Daredevil-run og *Batman: Year One*.

 Daredevil, David Mazzucchelli, Frank Miller, Marvel, Superhelte

DEL PÅ [f](#) [t](#) [@](#) [G+](#) [in](#) [t](#) [✉](#)

Kristian Bang Larsen

Kristian har skrevet for Nummer 9 siden 2011, var i 2017-2019 chefredaktør og sidder i dag i redaktionen. Han er selvstændig journalist, redaktør og kommunikatør, samt ekstern lektor i organisationskommunikation ved CBS. Han har desuden en særlig interesse i Japan, og kan følges på bloggen Konnichihva?:

 <https://hverdagslivitokyo.travel.blog>

[◀](#)
[FORRIGE ARTIKEL](#)
[NÆSTE ARTIKEL](#)
[▶](#)

[Interview: Fra Diddl til body horror](#)
[TMT Nytårspodcast 2022 - Del 2](#)

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE